

DF's årsmøde i Kolding – set med en studerendes øjne

Af Mikael Strandbech

Danmarks Forskningsbiblioteksforenings (DF) årsmøde blev afviklet under temaspørgsmålet: "En cocktail af innovation og ny teknologi: Brændstof til biblioteksudvikling?". Dette spørgsmål gav deltagerne lejlighed til at undersøge og diskutere begreber som innovation, ny teknologi og biblioteksudvikling.

Mikael Strandbech
Stud.db
mikaelstrandbech@gmail.com

Per Steen Hansen, formand for DF, åbnede årsmødet i Kolding med at byde alle 146 deltagere velkommen. Herpå blev den politiske beretning fremlagt i resume. Hovedoverskrifterne handlede bl.a. om den pågående fusionsbølge mellem biblioteker og deres moderinstitutioner. En fusionsbølge der også ses i det omgivende samfund og som "alt tyder på fortsætter". Herudover blev den bibliometriske forskning fremhævet idet den får bibliotekerne til at rykke tættere på universiteternes direktioner, og derfor fremstår som en forskning hvor "bibliotekets faglige etik ikke må kunne drages i tvivl". Formanden udtrykte også stor støtte til DEFFs anbefalinger, om at revitalisere DEFF.

Skumfiduser med grøn wasabi

Kirsten Bertelsen, organisationspsykolog og billedkunstner, og hendes kollega fra GE-SAMTKUNSTWERK serverede efterfølgende hvide skumfiduser overhældt med grøn wasabi (japansk peberrod). Samtidigt med indtagelsen af denne mærkværdige ret, fik vi historien om kokken der havde sat sig for, altid at tilberede maden på nye måder, også selvom det indebar en tilsyneladende ulogisk sammenblanding. Så selv om der var udbredt enighed i salen om, at det kunne diskuteres hvor succesfuldt netop dette produkt var, illustrerede smagsoplevelsen

og historien om kokken, sammen med de mere abstrakte tanker om at forholde sig åben og fordomsfrit til kategorier og egne antagelser, fint begrebet innovation. Og jo, Kirsten Bertelsen og hendes kollega var godt klar over at bibliotekernes virkelighed var noget mere kompleks end eksemplet med skumfiduser med wasabi lod ane, når det handler om innovation med fokus på bruger- og medarbejderinvolvering. Som en øvelse skulle vi nu omformulere sætninger som "Biblioteks viden er gammel" eller "Bibliotekets viden er skjult" hentet fra en brugerundersøgelse, til åbne spørgsmål, for at forstå hvorfor brugerne udtalte sig således. En pointe i oplægget blev "I (bibliotekarerne) skal forstyrre dem (brugerne) med jeres viden. Brugerinnovation er ikke at løbe i hælene på brugerne".

Web 2.0 og evighedsstudenten Jens Thorhauge

Adjunkt Thomas Ryberg fra Aalborg Universitet gav et overblik over Web 2.0 og sociale teknologier. Desværre, eller måske heldigvis, var der ikke meget nyt at hente for årsmødedeltagerne i oplægget. En håndsoprækning overraskede da også Thomas Ryberg, fordi brugen af og kendskabet til sociale medier tilsyneladende var på højde og i nogle tilfælde endda højere i forsamlingen af bibliotekarer, end blandt de studerende

på Aalborg Universitet. I oplægget var vi flere der savnede en kritisk vinkel på Web 2.0 og de sociale medier. Men det fik vi så mulighed for at diskutere efterfølgende i workshoppen "Future Workshop".

I "Future Workshop" ville Jannie Friis Kristensen fra Innovation Lab A/S gerne, at vi gav et bud på hvordan bibliotekerne så ud om 10 år, hvis vi legede at alt var muligt. Derfor stod den på gruppearbejde, struktureret med værktøjer fra Innovation Lab. Som en afslutning på workshoppen fremlagde et medlem fra hver gruppe deres fremtidsfortælling om bibliotekerne. Det kom der mange både underholdende og tankevækkende historier ud af. Blandt andet den om evighedsstudenten Jens Thorhauge for hvem det endte så godt, da bibliotekaren og de sociale teknologier i skøn forening fik styr på hans liv. Eller den om den selvstuderende der gik så grueligt meget igennem med Google, som han var henvist til, da biblioteket sjældent var åbent og for øvrigt endte biblioteket altid med at henvise til Google. Fælles for de fremlagte historier var en fantasifuld brug af teknologien, samt en urokkelig tro på bibliotekarens evne til at navigere.

Generalforsamlingen blev som nævnt indledt af formand Per Steen Hansen der fremlagde den organisatoriske beretning i resume. Per Steen Han-

I den efterfølgende debat mente Steen Bille Larsen fra Det Kongelige Bibliotek, at folkebibliotekerne og forskningsbibliotekerne som følge af udviklingen i det omgivende samfund, stod overfor lignende udfordringer og derfor ville stå stærkere, hvis Danmarks Forskningsbiblioteksforening slog sig sammen med f.eks. Danmarks Biblioteksforening

Lystfiskeren er kun interesseret i at udføre arbejde, som han finder absolut spændende hele tiden, og han hader rutinearbejde.

alene i 2009). I den efterfølgende debat mente Steen Bille Larsen fra Det Kongelige Bibliotek, at folkebibliotekerne og forskningsbibliotekerne som følge af udviklingen i det omgivende samfund, stod overfor lignende udfordringer og derfor ville stå stærkere, hvis Danmarks Forskningsbiblioteksforening slog sig sammen med f.eks. Danmarks Biblioteksforening. Er det muligt at skabe en sådan forening ville Steen Bille Larsen vide?

Per Steen Hansen udtalte sig på bestyrelsens vegne og understregede at en særlig platform for forskningsbibliotekerne var ønskelig, men at de var åbne for konstruktive forslag i retning af et samarbejde. Efterfølgende blev de faldende medlemstal også bragt op som en motivation for sammenlægningen. Der blev også foreslået fælles arrangementer, uden en fælles forening. Andre foreslog en forening med et stærkere politisk samarbejde, men stadigvæk med arrangementer mod specifikke faggrupper.

På vej mod den endelige udfordring?

Dagen sluttede med new-comers session hvor nye medlemmer og førstegangsdeltagende blev budt på drikke og snacks og præsenteret for foreningens arbejde samt mødte bestyrelsen i øjenhøjde. Siden fulgte en festmiddag, og for mange af deltagerne var onsdag blevet til torsdag inden dagens networking var forbi.

Årsmødets anden dag startede traditionen tro med fælles afsyngning af en dansk folkesang, hvorefter Jens Thorhauge, direktør i Styrelsen for Bibliotek og Medier, fremlagde Styrelsens strategiske beretning.

Jens Thorhagues beretning havde titlen "På vej mod den endelige udfordring?". En udfordring hvor digitaliseringen af kulturarv og Googles mulige monopollignede magt, ifølge Jens Thorhauge, fik amerikanske medier til at spille dommedagstrommerne på vegne af bibliotekerne, som fysisk og offentlig institution. Ligeledes ser Thorhauge "Wikipedia-manien" som en del af den endelige udfordring i kampen om vidensautoritet. Thorhauge mente, at de danske forskningsbiblioteker har den rette strategi i den nuværende situation, når de arbejder på flere downloads, flere brugere på biblioteket, flere interurbane lån og mere brugerundervisning.

Imens vi afventer resultatet af EU-Kommissionens høring, der skal give svar på om de europæiske copyrightregler, der er uensartede EU's lande imellem, kan harmoniseres, så de bedre passer til den digitale tidsalder eller Googles bestræbelser i at skabe en global bogbase, er det vigtigt, understregede Jens Thorhauge, at huske på, at Google er en privat virksomhed, der skal tjene penge. Så selv om Googles forretningsmodel lige nu ikke kan fås meget bedre, er det vigtigt, at der arbejdes for "at sikre offentligt ejerskab til offentlig ejendom".

En brændende platform og fremtidens ulidelige lethed

Annette Digmann, forsker og afdelingschef for innovation og forskning i Region Midtjylland holdt et veloplagt oplæg om innovation i offentlige virksomheder. Annette Digmans påstand er at innovation opstår, når man møder problemer der skal løses, og at innovation foregår hele tiden på en arbejdsplads. For at få øje på problemområder og innovation observeres hverdagslivet på en arbejdsplads gennem en længere periode. Eksempelvis opdagede man på et hospital, at personalet brugte mange ressourcer på at tage sengeheste ned og op hver gang en patient skulle op eller i sengen. Man udviklede derfor en intelligent seng, der kunne udføre aktionen selv.

Annette Digmann beskrev den offentlige sektor som "en brændende platform", ud fra den betragtning at der forventes mere af det offentlige, for færre ressourcer. Ligeledes blev en ny medarbejdertype "lystfiskeren" beskrevet. Lystfiskeren er kun interesseret i at udføre arbejde, som han finder absolut spændende hele tiden, og han hader rutinearbejde. Innovation er ikke nødvendigvis at fjerne de gamle mænd i bestyrelsen, mente Annette Digmann.

Innovation kan være kendt teknologi udnyttet på nye måder. Som for eksempel, når man ligger dynamoer i gulvene på en togstation i Boston, og passagerernes skridt på stationens gulve skaber elektricitet. En ide man også har taget op i Milano og på Nørreport Station. Innovation opstår, ifølge Annette Digmann når man blander fagområder. Eksempelvis kunne en jazzmusiker eller en filosof måske opdage nye vinkler på udviklingen af forskningsbibliotekerne.

Afslutningsvis leverede Michael Cotta-Schönberg, Frede Mørch, Bertil Dorch og Mette Dahl Hansen – alle ansatte ved Det kongelige Bibliotek – med en tour de force gennem science fiction litteratur og science fiction film en forrygende sjov og interessant fortælling om bibliotekernes og bibliotekarens fremtid under titlen "Libs in space: Fremtidens ulidelige lethed". Fra Jules Verne omkring "Rosens navn" og Dan Brown mod "Rainbows End" og meget mere, blev udgangsbønnen: måske forsvinder det fysiske bibliotek, men bibliotekaren gør det næppe.

Det var ordene og perspektivet set fra min stol. Tak til bestyrelsen for invitationen.

Fælles for de fremlagte historier var en fantasifuld brug af teknologien, samt en urokkelig tro på bibliotekarens evne til at navigere.